

Statens Planteavlsforsøg
Meddelelse nr. 1810
87. årgang
21. februar 1985

Udgivet af Statens Planteavlsudvalg

Landbrugscentret, Statens Forsøgsstation, St. Jyndevad, 6360 Tinglev

Vanding af rug

A. K. Gregersen

Foreløbige resultater fra forsøg med vanding af rug viser merudbytte for vanding i juni, men udbyttereduktion for vanding i første halvdel af maj.

En væsentlig årsag til denne udbyttereduktion ved tidlig vanding er øget lejesæd. Tidlig lejesæd giver små kerner, og der bør udvises forsigtighed med vanding af rug før skridning, hvis der er fare for lejesæd.

Behandling med Terpal har reduceret lejetilbøjeligheden og øget udbyttet.

Udsættelse af gødsningen med en del af kvælstofmængden kan også reducere lejesæd, men har i Danko, hvor lejesæd ikke var et problem, reduceret udbyttet lidt.

Indledning

Forsøg med vanding af rug er gennemført på jordtype JBl ved Jyndevad i 2 år, 1983 i Petkus og 1984 i Petkus og Danko.

Forsøget fortsætter, men foreløbige resultater gives i denne Meddelelse.

Forsøgsplan

1. Uvandet
 2. Vandet til markkapacitet ved 30 mm underskud i jorden
 3. Vandet som 2, men begynder efter blomstring
 4. Vandet som 2, men ophører ca. 10. juli
 5. Vandet som 2, men begynder først ved 42 mm underskud
 6. Vandet som 2, men begynder efter skridning
- I planen indgår desuden vækstregulering med
- x. Ingen vækstregulering
 - y. Sprøjtning med 1,5 l Terpal samt delt udbringning af kas med
 - A. 40 N 15. marts, 80 N 15. april
 - B. 40 N 15. marts, 40 N 15. april, 40 N 15. maj
- I 1984 blev der, på grund af tynd bestand, tilført 30 kg kvælstof ekstra til hele arealet i maj.

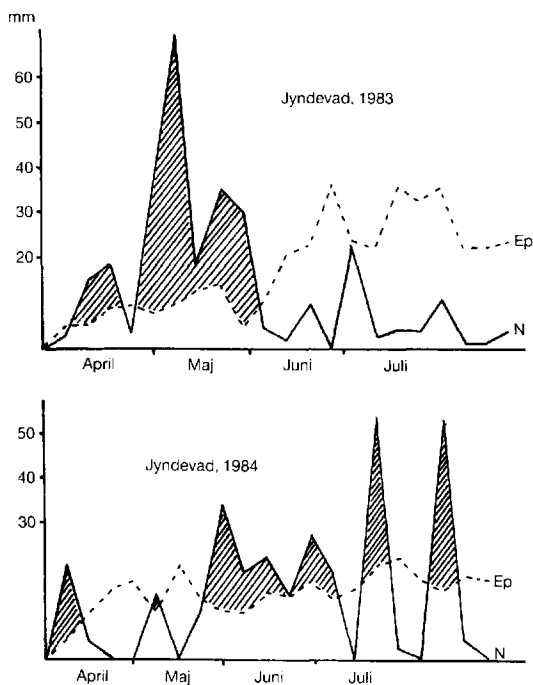

Fig. 1. Vandbalance, Jynde vad 1983 og 1984. Ep = potentiel fordampning, N = nedbør, skraveret område = nedbørsoverskud.

Resultater

Som det fremgår af fig. 1 var vækstsæsonen 1983 meget forskellig fra vækstsæsonen i 1984. Planen har ingen af årene kunnet gennemføres fuldt ud på grund af nedbørsforholdene. I 1983 begyndte en tørkeperiode at udvikle sig sidst i maj og fortsatte sæsonen ud.

I 1984 var det tørt i april og først i maj, men rigelig med nedbør resten af vækstsæsonen. Resultaterne vises derfor hvert år for sig med tidspunkter for den gennemførte vanding.

Tabel 1. Udbytte af uvandet rug 1983 og merudbytte for vanding, hkg kerne pr. ha

Uvandet	54,2
Vandet 16/6, 24/6, 11/7, 21/7	11,5
Vandet 23/6, 11/7, 21/7	9,0
Vandet 16/6, 24/6	8,2
Vandet 23/6, 11/7	7,0

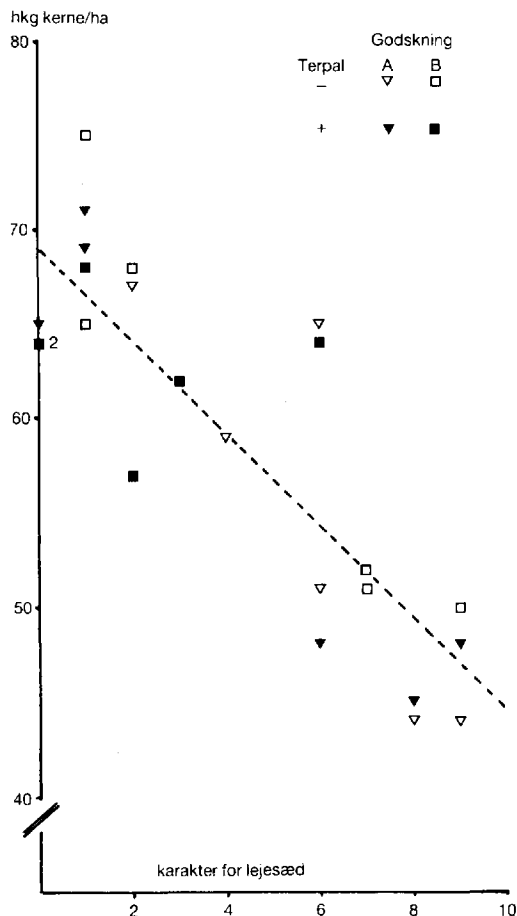

Fig. 2. Udbyttereduktion i Petkus, som funktion af lejesæd, Jynde vad 1984.

Vanding 4 gange gav et merudbytte på 11,5 hkg kerne, 3 gange gav 9,0 hkg og 2 gange vanding gav henholdsvis 8,2 og 7,0 hkg, mest hvor begge vandinger var foretaget i juni.

Tabel 2. Udbytte af uvandet rug 1984 og merudbytte for vanding, samt karakterer for lejesæd ved høst

	hkg kerne pr. ha		Lejetilbøjelighed	
	Petkus	Danko	Petkus	Danko
Uvandet	67,0	63,0	1,8	0,3
Vandet 1/5, 14/5	-15,4	-5,5	8,3	2,0
Vandet 13/5	-16,9	-4,9	5,0	1,8
Vandet 31/7	-	-1,6	-	0,8

I 1984 har både tidligt og sent vandet rug givet mindre udbytte end uvandet rug. Vandingen er foretaget før (1. maj) og senere (31. juli) end i 1983. Vandingen i maj blev, som nævnt efterfulgt af megen nedbør. Fra 15. maj til 15. juni faldt der over 100 mm regn. De vandede parceller var da mest tilbøjelige til at gå i leje, og lejesæd er, som det fremgår af fig. 2, en væsentlig årsag til udbyttereduktionen, der er forårsaget af vanding.

De foreløbige resultater tyder på, at rug til modenhed ikke bør vandes før skridning, hvis man ikke fuldstændig behersker mulighederne for at forhindre lejesæd.

I tabel 3 vises resultater af undersøgelser over vækstreguleringens og N-gødsningens indvirkning på lejesæd og dermed også udbyttet.

Tabel 3 viser, at behandling med Terpal begge år har reduceret lejetilbøjeligheden og øget udbyttet. Reducering af N-gødsningen i april med 40

Tabel 3. Virkning af vækstregulering og N-gødsning på lejesæd og på kerneudbytte

År/sort	Lejesædskarakterer		Merudbytte, hkg kerne for 1,51 Terpal
	ubehand- let	Terpal	
1983 Petkus . . .	3,5	3,2	2,8
1984 Petkus . . .	5,2	3,1	3,0
1984 Danko . . .	1,9	0,4	1,7
Lejesædskarakterer			
	gødskn. A	gødskn. B	Merudbytte for gødskn. B
1983 Petkus . . .	4,5	2,2	1,7
1984 Petkus . . .	5,0	3,2	5,4
1984 Danko . . .	1,3	1,0	-1,8

kg og tilførsel af dette i maj, gødsning B, har også reduceret lejesæd i forhold til gødsning A, og har i Petkus givet et merudbytte på 5,4 hkg kerne i 1984, medens der i Danko er en nedgang i udbyttet på 1,8 hkg.

Eftertryk tilladt med kildeangivelse.

Abonnement på Meddelelser fra Statens Planteavlsvforsøg kan bestilles ved indsendelse af abonnementsbeløbet til bladets ekspedition, Statens Planteavlskontor, Kongevejen 83, 2800 Lyngby, postgiro 200 2299, tlf. (02) 85 50 57. Abonnementsprisen er for 1985 100,00 kr. årligt excl. moms. Adresseændring bedes meddelt bladets ekspedition.

ISSN 0105-6514

Trykt i 6.000 eksemplarer.